

1975

**PROBLÉMY CESTOVNÍHO RUCHU A REKREACE
NA ZNOJEMSKU**

TAĀANA FRENDOVSKÁ

Katedra geografie přírodovědecké fakulty UJEP Brno, Kotlářská 2, ČSSR

Содержание

ПРОБЛЕМЫ ТУРИЗМА И ОТДЫХА В РАЙОНЕ ЗНОЙМО

Татьяна Френдловска

V настоящей статье приводятся результаты анализа туризма и отдыха в южной части района Зноймо. Туризм и отдых подверглись анализу с точки зрения подходящих природных условий, географического распределения замечательных элементов и учреждений для туризма. Затем исследовались преобладающие виды отдыха, туризм и его отдельные компоненты. Наиболее подходящей и также перспективной территорией для развития туризма и отдыха является западная часть изучаемой области.

Summary

THE PROBLEMS OF TOURISM AND RECREATION IN THE REGION OF ZNOJMO

The article contains the results of the analysis of tourism and recreation in the southern part of Znojmo region. Tourism and recreation were analysed from the point of view of the convenience of natural conditions geographical distribution of tourist activities and devices. The recreation forms and tourism and its components were also followed. The most suitable and also prosperous area is going to be the western part of the studied region.

V rámci státního výzkumného úkolu II-5-1/17, prováděném na katedře geografie přírodovědecké fakulty UJEP v Brně v jižní části okresu Znojmo, bylo toto území analyzováno i z hlediska využití pro cestovní ruch a rekreaci.

Území jižního Znojemska je z hlediska rozboru přírodních podmínek, geografického rozmístění atraktivních činitelů CR a zařízení materiálně technické základny výrazně rozděleno na dvě části.

Vhodnou krajinou pro rekreační využití a s předpoklady pro rozvoj CR a rekreaci je západní část území (zhruba po Znojmo). Východní část území je tvořena odlesněnou typicky zemědělskou krajinou, která není vhodná pro rekreační účely. Jisté omezení vhodných ploch k rekreaci je dáno hraniční polohou oblasti. V pohraničním pásmu v okolí Dyje se proto dochovaly přírodní atraktivita a do jisté míry i nezměněná

rostlinná a živočišná společenstva. Krajské středisko ochrany přírody v Brně navrhuje vyhlásit tuto část okresu Znojmo CHKO (chráněná krajinná oblast) Podyjí.

Klimatické podmínky podmiňují letní formu rekreace. Srážkové teplotní a terenní podmínky jsou nevhodné pro provozování zimních forem rekreace. V území převládá krátkodobá i dlouhodobá forma rekreace. Průměrná délka pobytu hosta byla zjišťována podle evidovaných údajů v zařízeních volného CR, a sice jako podíl celkového počtu přenocování k celkovému počtu hostů. Její hodnota se pohybuje od 1,0—4,5 dne. Průměrná délka pobytu vykazuje vyšší hodnoty ve 3. čtvrtletí, které je obdobím hlavní rekreační sezony studovaného území.

Sledujeme-li složky CR jižního Znojemska, pak výrazně převládá DCR. U atraktivních činitelů CR (hrady, zámky, musea) byla dotazníky sledována návštěvnost domácích a zahraničních turistů a to v období 1970—1974. Údaje byly srovnány s návštěvností vybraných kulturních objektů v ČSR. Podíl zahraničních návštěvníků na celkové návštěvnosti atraktivních činitelů CR činí 1—1,5 %. Rovněž při sledování využívání lůžkové kapacity převládají výrazně hosté z ČSSR, podle jednotlivých zařízení.

Možnosti rozsahu DCR dokumentují počty lůžek vázaného i volného CR. Celkem je ve studovaném území k dispozici 16 192 lůžek, z toho připadají nejvíce na objekty individuální chatové zástavby. V bilanci uvažujeme 4 lůžka na chatu; celkem na 1966 individuálních rekreačních objektů připadá 7 864 lůžek, to je 48,56 % všech lůžek. U 282 zařízení vázaného CR (do kterého zahrnujeme podnikovou, dětskou a závodní rekreaci) je k dispozici 5 903 lůžek, to je 36,43 %. Nejméně jsou zastoupena lůžka zařízení volného CR, kterých je v území 2 425 (14,97 %), z nichž je 1 836 (75,71 %) sezonních.

Nevýhodou zařízení volného CR je, že jsou více než ze 3/4 pronajímána spravujícími organizacemi RaJ a Jednota, cestovním kancelářím Čedok a Rekrea. Snižuje se tak značně možnost ubytování pro soukromé návštěvníky a to převážně v hlavní sezóně. Celkově se projevuje nedostatek ubytovacích zařízení vyšší kategorie (hotelů B). Ty jsou pouze ve Znojmě, a to stavebně ještě ze staršího období. Nelze tedy uspokojit náročnější turisty a zahraniční hosty.

Hlavní rekreační formou v území je individuální rekreace. Na ploše studovaného území 102 889 ha existuje 1 966 objektů pro individuální rekreaci (podle stavu z r. 1970). Z geografického hlediska se projevuje koncentrace objektů v západní části území, kde jsou vhodné rekreační podmínky (lesy, vodní plochy — Vranov, přehrady a místních rybníků Nový a Šimperák).

Byl sledován růst výstavby soukromých chat v jednotlivých obdobích. Do r. 1930 existovalo v okolí Vranovské přehrady pouze 36 chat (1,83 %); za období 1931—1945 přibýlo 17 objektů (0,86 %), v období 1956—1965 dosáhla chatová výstavba největšího růstu — 1 031 objektů, což činí 52,44 %. Od roku 1960 do r. 1971, který je rokem uzavření chatové zástavby, bylo postaveno 709 objektů, což činí 36,06 %.

Velkým nedostatkem, který se v území projevuje dodnes je, že výstavba chatových objektů proběhla živelně a chaoticky. Územní plán pro Vranovskou přehradu byl vypracován pozdě — až v r. 1962. Vznikaly chaty architektonicky nevhodné, v těsné blízkosti vodní plochy, silnice atd.

První uzávěrka zástavby přišla v r. 1967 a trvala až do r. 1971. Povolovaly se však výjimky k výstavbě individuálních rekreačních objektů pro zasloužilé občany a sportovce, které však často znamenaly onen kritický bod, kdy uspokojení zájmu jednotlivce je ztrátou pěkného a atraktivního rekreačního prostředí pro společnost.

V celém území výrazně převládá zástavba rekreačních objektů na lesní půdě —

94 % všech objektů indiv. rekreace je postaveno na les. půdě. Pro působení výstavby chatových objektů na krajinu je důležitá hustota zástavby a vzdálenost mezi objekty. 1 264 objektů individuální rekreace (64,2 %) je umístěno ve vzdálenosti do 20 m od dalšího objektu. Nejvýrazněji hustota chatové zástavby vystupuje na katastrech Bítov, Lančov a Oslňovice. Nejvíce odstrašujícím příkladem je Bítov-Horka, na jehož katastru jsou chaty umístěny v několika řadách, které začínají u samé přehrady; navíc zde převládají architektonicky nevhodné objekty, které jsou chaoticky uspořádány.

Při hodnocení rekreačního spádového zázemí studované oblasti jsme vycházeli jak u individuální tak podnikové chatové výstavby ze základních pasportizačních karet statistického úřadu. Tyto karty byly roztrženy u všech katastrů podle bydliště majitele objektu. Rozdělení mohlo být provedeno pouze na úrovni okresů.

Největší zastoupení 923 majitelů indiv. rekreačních objektů (46,9 %) připadá na okres Znojmo. Výrazně se projevují sousední okresy — Třebíč 366 majitelů (18,61 %) a Jihlava 89 majitelů (4,52 %). Výjimečné postavení má Brno-město, které potřebuje široké rekreační zázemí už pro svoji velikost. Výhodná je časová dostupnost rekreační oblasti Vranovské přehrady z Brna, která činí v průměru 2 hodiny. Z Brna-města má v studovaném území chatu 340 majitelů (17,29 %). Praha i přes svoji vzdálenou polohu od zkoumaného území je zastoupena 1 % majitelů.

Na základě výše uvedených analýz ČR a rekreace můžeme jižní část okresu Znojmo hodnotit jako oblastně až nadoblastně významné území z hlediska individuální rekreace, oblastně významné z hlediska vázané rekreace (podnikové a dětské) a podoblastně významné z hlediska aktivního cestovního ruchu.

